UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sermones Fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum tam quadragesimales: q[uam] de sanctis

Barletta, Gabriel

Parisius, 1507, XXV. Jan.

Feria sexta tertie dominice quadragesime de auaricia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-69837

Visual Library

exercituz. Et Cyro contra faciens iu
ramento. ſcienſq; ſcytas ꝙ non habe
bāt vinum fecit per oīa allogiamēta
preparari menſas ⁊ eas impleri opti
mo vino et cibo ſuauiſſimo: poſtea po
nit certas inſidias. Exiens ad preliū
ſimularunt fugam. Vñ ſcythis viſuz
eſt ſe eſſe victores, maxime cum vide
rent relinqui allogiamenta ſine ali-
qua cuſtodia: a perſis. Quāobrem in
uenientes menſas paratas: poſuerūt
ſe ad edendum ⁊ bibenduz. Ubi pro-
pter inſuetudinem vini. in parua ho-
ra ſe inebriauerunt. Cyrus ergo ha-
bita opportunitate: diſcooperiens in
ſidias reuerſus eſt ad cāpuz ibi com
pertos ſcythas ad dormiendum pre
ebrietate fere omnes occiderunt cuz
filio regine. Intellecto hoc nouo regi
na: ⁊ cognita fraude Cyri: diſpoſuit
ſe vindicare per fraudē. Itaq; ipſa ar
minis induta ⁊ recuperato maximo
exercitu: illum abſcondit poſt certos
montes. Inde poſt moduz cuz pauca
gēte ſe oppoſuit ante Cyrum: Ubi ſꝑ
fugiebat ante oſtendens timorez: quo
uſq; conduxit in vallem illoꝝ montiū
vbi latebat exercitus. Et regina fecit
fieri ſignuz ⁊ occiſus eſt Cyrus cum
cc. M. hoībus. Et non fuit homo qui
ferret nouū in perſiaz. Regina caput
cepit Cyri di. Sanguinem ſitiſti ſan
guinez bibe. Unde mortui ſunt ob iu-
ramentuz factuz. Et Joſue. vij. dr̄ ꝙ ci
ues ciuitatis hierico fuerunt infide-
les deo: ⁊ quod iurauerūt ſeruare no-
luerunt. Vñ ꝓcepit deus Joſue ciuita
tem vt euerteret: et bona illius igni
traderet. qḋ ⁊ factuz eſt. Preterea an
tique leges puniunt ſacramentū fal
ſuz: vt ponantur ſuper aſinuz cū cau
da in manu ⁊ ꝙ a pueris cū ouis la-
pidentur. Et cum tympanis aſſocient
ꝑ ciuitatē. Reſponſio ad. Dicit Aug.
in li. de mendacio: ⁊ in epl'a ad plebe-
culam. Quod his auctoritatibus pre
dictis nō ꝓhibetur iuramentū in quo
cunq; caſu, ſed intercedit immode
ratus ⁊ nimius eius vſus: ne ſic pue
niatur in piurium. Ad hoc Tho. in
iij. di. xxxix. confirmat. Et innocentiꝯ
extra de iureiuran. c. ſi xp̄s. Reſponſi
onem. arg. pone vbi vis.

Feria ſexta tertie hebdomade
quadrageſime. Da auaritia.

Qui biberit ex
hac aqua: ſitiet iterum
Jo. iiij. Recitat Jo-
hannes. ꝙ chriſtus ve
nit in ciuitatem ſama-
rie: que dicebatur ſicar. Iuxta predi
uz quod dedit Jacob Joſeph: filio ſuo
Secundum Nicolaum de lira Jacob
veniens de meſopotamia emit agrum
ab Emor principe ciuitatis ſicar. vbi
per multum tempus habitauit ibi.
Et illum locuz Jacob moriens dedit
Joſeph filio ſuo: vt dicitur Geneſis.
xlviij. Erat autem ibi fons Jacob. i.
puteus quem ipſe iacob foderat quā
do ibi habitabat Jeſus fatigatus ex
itinere. In quo apparet vera eius hu
manitas: ſedebat ſuper fontem: pro-
pter aptitudinem loci ad quieſcendū
Venetijs habetur in ſancto Marco
lapis iſte. Hora erat quaſi ſexta Ve-
nit mulier haurire aquam de ſama-
ria. Cui dixit. Da mihi bibere. O hu
manitas creatoris: qui aquam digna
tur petere mulieri. Diſcipuli autem
eius abierant in ciuitatem: vt cibos
emerent. Unde non erant preſentes
ad dandum ei potum. Queritur du-
bium. Utruz apoſtoli habuerint pecu
nias. Dicit ꝙ ſic. quia vt cibos eme-
rent. Super fontem ſedebat: ⁊ ibi co
medere volebat: ſicut pauperes nec
ad hoſpitia declinabāt. Dixit ei mu
lier. Quomodo tu iudeus cum ſis bi
bere a me poſcis: que ſum mulier ſa-
maritana. Quomodo cognouit ipſuz
eſſe iudeuz. Reſpondeo ꝙ triplici de
cauſa. Pria ad habitū quez portabat
Nūeri. xvi. Loquere filijs iſrael: vt

faciāt ſibi fimbrias ꝑ quattuoꝛ angu
los palliox. Hūc habitū xp̄s habebat
Scd̄a ratio: qꝛ nazareus: in cuius ca
pite nouaculū non aſcēdit. Qꝛ naza-
rei non poterant eſſe de alio populo
niſi iudaico: vn̄ agnouit. Tertia ratio
ad circunciſionē. Nullus alius popu
lus erat circunciſus: niſi iudaicus.
Sequitur. Non enim coutunt iudei ſama
ritanis. Quare non cū ſamaritanis.
Rn̄deo ꝙ triplici de cā. Pria qꝛ p̄ua
uerāt iudeos hereditate patris ſui.
Jacob p̄dio. qđ dederat Jacob Joſeph
vbi erat iſte fons. Scd̄a rō: qꝛ ſamari
tani: lꝫ deū adorarēt ſicut iudei: tn̄ a-
dorabāt ⁊ idola. Tertia rō: qꝛ adora-
bāt in mōte ſamarie: cū nulli licerꝫ: ni
ſi in tēplo dei. Rn̄dit ieſus. Si ſcires
donū dei. i. grām ſpūſſancti: in quo do
no alia donant̄. Et q̄s. eſt q̄ dicit tibi
da mihi bibere. ſ. ꝙ eſſet potēs: ⁊ pa-
ratus dare oībus gratiā. Forſitā pe-
tiſſes ab eo et dediſſet tibi aquā viuā
id eſt gratiā ſpūſſancti. Qꝛ mulier e-
rat aſſueta corpoꝛalibus: intellexit
verbū xp̄i de aqua materiali. Vn̄ ſeq
tur. Dn̄e inquit illa: neqꝫ in quo hau-
rias habes: ⁊ puteus altus eſt. Qua
ſi dicat: non potes mihi dare. niſi hoc
faceres miraculoſe. qđ non videt̄. Rn̄
dit ieſus. Oīs qui biberit ex hac aqua
ſcilicet materiali de qua tu itelligis:
ſitiet iterū. qꝛ ſcꝫ non niſi ad tempus
ſitim ſedat. Qui aūt biberit de aqua
quā ego dabo. i. gratiā ſpūſſancti: nō
ſitiet ineternum. Reſpondit mulier
Da mihi hanc aquā: neqꝫ veniā huc
haurire. Reſpondit ieſus. Uade vo-
ca viruꝫ tuuꝫ ſcꝫ putatiuum. Et veni
huc. Non dixit ieſus vt illa mulier
euꝫ adduceret: ſed vt ex rn̄ſione eius
conueniētius eū argueret: ſecretum
reuelando. Rn̄dit illa. Uirū non hēo.
ſcꝫ legitimū. Jeſus autē rn̄dit. Bene
dixiſti: quia viruꝫ nō habeo. Quinqꝫ
enim viros habuiſti: ⁊ nunc quē habes
non eſt vir tuus: ſm̄ veritatē. O quot
ſunt ſimiles ſamaritane: qui vel que
habent viros et vxores. ſi non vxores
immo concubinas: filij ſpurij. Rn̄dit
mulier. Dn̄e vt video propheta es tu.
Tho. ſup Jo. Nullus ꝓpha om̄ia ſci
uit niſi xp̄s. Vn̄ reliquit ſitulā ⁊ abijt
in ciuitatē. Et dixit illis homib⁹. Ue
nite ⁊ videte hoīem q̄ michi dixit oīa
quecūqꝫ feci. Interim veniunt ei⁹ di-
ſcipuli: ⁊ dicunt ad inuicē. Nunquid
aliq̄s attulit ei cibum. Uenerūt ſama
ritani ipm̄ rogantes vt ibi maneret.
Qꝛ accepta fide ꝑ eius doctrinā deſi
derabant amplius informari. Et mā
ſit ibi duos dies. Et multi ſamarita-
noꝝ crediderunt in eū. In hoc euan-
gelio predicauimus de auaricia. De
qua tria ꝯſiderabimus in p̄nti.
¶ Primum dicit̄ malignationis.
¶ Scd̄m dr̄ aſſimilationis.
¶ Tercium dr̄ cauſationis.
Primū dr̄. ⁊c̄. Scd̄ꝫ doctores tres ſūt
malignitates hui⁹ auaricie ꝑ q̄s no-
tat̄ huius peccati ⁊ vitij grauitas.
¶ Prima nature contrariatiua.
¶ Scd̄a diuini cultus ablatiua.
Tercia ē oīm vitioꝝ negatiua.
¶ Prima eſt nature. ⁊c̄. Cōcluſio eſt
theologoꝝ ꝙ eſt duplex natura. Pri-
ma eſt natura naturās. Scd̄a eſt na-
tura naturata. De p̄ma. ſ. dei. Iſta ē
liberaliſſima. In. viij. Ethi. ⁊ in. viij.
Phi. De⁹ eſt cā oīm rex. dans eē ⁊ ꝑ
fectiones. Bonitas cui⁹ appet in cō-
municatiōe ſuipius Jo. x. Aīam me-
am pono ꝓ ouib⁹ meis. Cū enim in ma
nu demonis eēt ipm̄ liberauit: ſemet
ipſū tradens. Joh. iij. Sic deus dile-
xit mundū: vt filiū. ⁊c̄. Et lꝫ potuiſſet
gen⁹ humanū liberare ꝑ vnā ſangui
nis guttā: tn̄ ad maioꝛē ſui liberalita
tem voluit ſpargere a quinqꝫ ꝑtibus
corpoꝛis. Unde Grego. O mira circa
nos dei pietas: vt ſeruum redimeres
filium tradidiſti. Secunda eſt natu-
ra naturata. Et iſta eſt liberaliſſima
quia communicat omnia ſua bona
homini. Sol illuminat in die. et luna
in nocte. Terra producit fructus et
hoc totum ad hominis vtilitateꝫ. Vn̄
phus. i. Polli. Natura fecit aīalia ꝑ

pter hominē Aug. in ſermone. Iudi-
cium magnū diuine bonitatis eſt: q̄ q̄
libet creatura cōmunicet ſeipſam. Vñ
nichil eſt auarꝰ in rerum natura. Ex
cepto improbus auarus: qui nec ſibi
nec alijs eſt liberalis: ſed miſer et te-
nax. Primo ſibi qꝛ miſerabiliter viuit
vendit vinū vt bibat aquā: vendit liḡ
vt moriatur frigore. vēdit triticū: vt
comedat panē milij: incedit veſtibus
laceratis: vt parcat bonis. Et qñ cer
nit diminui de ſubſtantia aliqd: ocu-
lꝫ cecidiſſe videt. Tenet familiā in
amaritudine. Clamat voce lugubri:
filijs: vxori: famulis. In hac domo nō
ſunt niſi latrones. Roditis mihi oſſa
Aduertatis filij mei: qꝛ nobis poſſet
deficere: qꝛ anni ſūt mali. Ego recor-
dor recolo domini pādulphi. Facini
canis Gabrieli fundul. Tpe albanorꝫ
fuit talis penuria. ꝛc̄. Preterea tenet
ꝯputum ſubtiliſſimū expenſarū vini.
ſalis: ouorꝫ: carniū ſalitarꝫ. Et ſi quid
diminutum videt furatum dicit. Qñ
dormitū vadit p̄ ꝑus in canapam va
dit: mēſurat vinum cū harundina in
vegete. O miſerāda cōditio hoim aua
rorum. Contra quos Eccl'ia. iiij. Vnꝰ
eſt et ſcōm non hꝫ: non frem: non fili-
um: ꝛ tñ laborare non ceſſat: nec ſati-
antur oculi eius diuitijs. Deus non
vult q̄ hō viuat vt infamis: ſed hone-
ſte ſm ſuum modū qđ auarus non fa-
cit: ideo vitupandus. Scdo eſt ꝯtrari
us proximo: qꝛ nō vl't cōicare bona p̄
ximo ſuo: nec in vita nec in morte: im
mo bona cōmunia: vt granum: vinum
oleū: et alia neceſſaria victui huma-
no claudit apud ſe: expectans eē cha
riſſimi p̄cij. Unde Eccl'i. x. Auaro ni-
hil eſt ſceleſtius. Si tandeꝫ tribuitur
tribuit cum vſura ꝛ rapina. Qđ ꝯtra
Prouer. xi. Qui abſcondit frumenta
in tēpore ſuo. maledicetur ī populis.
Quapropter Inno. lib. de miſeria cō
ditionis humane. Auarus nec patiē-
tibus compatitur nec miſeris ſubue-
nit: ſed offendit deum: offendit proxi-
mum: offendit ſeipſum deo ingratus
proximo impius: ſibi crudelis. Ille.
In quibus v̄bis dubiū queritur quis
grauius peccat: auarꝰ an prodigꝰ. O
dicet auarus q̄ eſt p̄digus qꝛ. ꝛc̄. Rñ
det Thom. ij. ij. q. cxix. ar. iij. Qđ aua
rus plus peccat triplici rōne. Prima
qꝛ prodigus plus p̄ticipat de v̄tute li
beralitatis q̄ auarus. Scda qꝛ p̄di-
gus eſt ſibi ꝛ alijs vtilis. auarꝰ autē
nec ſibi nec alijs Eccl'i. vi. Eſt aliud
malum quod vidi ſub ſole. vir cui de-
dit deus diuitias: nec tribuit ei pote
ſtatē vt comedat ex eis. i. vſū p̄ſtātis
qꝛ nō tangit eas. Tercia rō: qꝛ p̄digꝰ
eſt magis corrigibilis q̄ auarus: qꝛ
quāto plus approximat ſenectuti: plꝰ
auarus fit. O ſenes hiero. Cum ſene
ſcente oīa vitia ſeneſcunt ſola aua
ricia iuueneſcit. Et Aſculanꝰ. lib. ij.
Oīe humanū vitiū veteraſcit in ho
minibꝰ. Sola auaricia recētes fron-
des retinꝫ: ꝛ maxime tp̄e ſenectatis.
Facetia de ꝯuerſo nr̄o: q̄ flaſconē vini
habuit ab ancilla ignorante dn̄a: que
vt auara ſciuit p̄ dolore mortua eſt.
Iſti ſunt q̄ clamāt: in domibꝰ murmu
rant. O ſenes. ¶ Scda: qꝛ eſt. ꝛc̄. Po-
no hanc ꝯcluſioneꝫ q̄ auarus nō eſt ve
rus xp̄ianus: ſed idolatra ꝛ paganus
Quod ſic p̄bo. Ille dr̄ idolatra. i. pa-
ganus q̄ vero deo relicto: falſum deū
ſibi ꝯſtituit. Sed auarus relinquit ve
rum deum: et diuitias p̄ deo adorat.
O paule quid dicis ad Ephe. v. c. A-
uaricia eſt idolorum ſeruitus. ꝛ Tho.
ij. ij. queſtione vbi ſupra. articulo. v.
Auaricia habet ſpeciem idolatrie.
Ubi dicit Nicolaus de lyra q̄ auarꝰ
dicit idolatra: propter quādā confor
mitateꝫ quā habet idolatra cū auaro
Qꝛ ſicut paganus adorat ſimulacra
et ſtatuas marmoreas: ita auarus a-
dorat pro deo ſuo aureum ducatū. et
diuitias. O auare: dic mihi qualis ē
deus tuus? Qui pharaonem ſubmer
ſit? Qui diluuiū miſit in terram? Ue
re non. Sed ille de q̄ Eccleſi. x. Pecu
nie obediūt oīa Iohānes os aureū
Pro diuitijs amittit diuina miſſas:

p̄ſicationes: accipit ſacramenta fal-
ſa: efficiť porcus: animal ſine rõne: ſp
eſt in motu: nūƣ̄ ꝗeſcit. Orige. ſuper
Penthꝫ. Amator fui de terra cogitat
ſemꝑ terrenos hꝫ affectꝰ: de terra li-
tigat de terra loquiť. terrā deſiderat
ad celū non reſpicit. Futura non cogi
tat. dei iudiciū non metuit: nec bea-
tam eiꝰ ꝓmiſſionē deſiderat: ſed de p̄
ſentibꝰ cogitat: et ad eterna non ſu-
ſpirat: et ſic tanƣ̄ mare feruet ⁊ nun-
ƣ̄ in animo ꝗeſcit. Jlle. Jſa. xxv. De
terra nunciabit eloquiū ſuū. Tercia
malignitas. ⁊c̄. Jnuenio ſex mala ab
hac auaricia ſm̄ doctores. ¶ Primū
eſt ſupbia. Eccli. xxi. Domꝰ q̄ nimis
locuplex eſt: ſupba ē. ⁊ Auguſtinꝰ li.
de v̄bis dn̄i. Difficile eſt vt non ſit ſu
pbus ꝗ diues eſt. Qꝛ vt dicit Tho. iij
par. Abūdantia diuitiaꝝ: eſt ſupbiē-
di occaſio: ꝗ erat mgr̄ cementi et iatri
narū et vilis ꝯditionis. in p̄ntiaꝝ eſt
ſuperbꝰ. O ſupba veneta. ¶ Scðm ē
luxuria Eccl'ia. xliiij. Collegiſti argē
tum quaſi auricalcum. Sequiť. Jncli
naſti femora tua mulieribꝰ. Exēpluꝫ
filij prodigi. ⁊c̄. Terciuꝫ eſt animi af
flictio: quia diuitie affligunt ſuos a-
matores Eccl'ia. ij. Cuncti dies eius
pleni ſunt erūnis. Jn. v. c. Saturitas
diuitis: non ſinit eum dormire. Unde
nihil grauius poteſt ei imprecari: ƣ̄
auaricia: qui corpus vexat in preſen
ti, et animam in futuro. Exempluꝫ in
libro de ſeptem donis. De quodam
paupere: qui manibꝰ ſuis vitam cum
filijs ducebat ſatis letam. Omni ma-
ne cū familia dulciter cantabat. Ui-
cinus quidam auarus admirans tā
tam conſolationem: in eiꝰ domo pilā
auri proiecit. Qua inuenta cepit tri-
ſtari et plus non canere: cogitans ꝗd
de auro deberet emere. Uicinꝰ inter
rogat: quare plus non canit. Reſpon
dit: quia habeo aliud agere. At ille.
Uere aurū meū. R̄ndit ſi tuum eſt tol
le in malā horam. Felix eſt ſtatꝰ pau-
peris: qn̄ cū familia ſua acquirit vi-
ctū bona ꝯſcia. O quot clamores ī do-
mo auaroꝝ. Quot tribulationes. Do
mus ſua infernꝰ quidā eſt. O pr̄. non
mittas puellā in domo auari: qꝛ nūƣ̄
erit in pace. ¶ Quartū malū: eſt iniu
ſticia Leo papa in ſmõe quodā. Nul-
luꝫ eſt in eo iuſticie veſtigiū in ꝗ aua
ricia fecit habitaculū. Et. xi. q. iij. c.
Qui recte. Acceptatio muneꝝ p̄uari
catio ē v̄itatis. O quot mala pp hāc
⁊c̄. ¶ Quintū malū eſt crudelitas: qꝛ
non hꝫ pietatē auarꝰ ad ꝓximū ſuuꝫ
Nō reſpicit amicos. nō parētes. Peť
in filiū nr̄ in filiam. Et magis plus.
Ex hac auaricia: xp̄s iudeis eſt vēdi
tus Mat. xxv. Quid vultis mihi dare
⁊ ego eū vobis tradā? Canta. Un̄ Da
nte. xx. Purga. di. O auaricia ꝗd po-
tes facere ex ꝗ meū ſuxiſti ſanguineꝫ
cū non cures de ꝓpria carne. O ieſu
quis te coronauit. Quis te ī cruce po
ſuit? Auaricia iude ꝓditoris. ¶ Sex
tuꝫ malū eſt deſpatio. Cū auarus n̄
ceſſet lucrari om̄i die ſacro. nō parcit
ap'lis. nō ꝯfeſſoribꝰ. nō alicui ſancto.
Meretur ꝙ in fine vite ſue. non habe
at aliquē ſanctum in adiutoriuꝫ ⁊ ad
uocatum. Exemplū archiep̄i in. ij. p̄
te ſumme. De quodā cum infirmareť
⁊ ad confeſſionem hortareť: deſpera-
tus ꝙ neminē in adiutorium habuit
ſāctoꝝ: dixit. Penitere non poſſuꝫ: qꝛ
cor non habeo mecū: ſed in capſa pe-
cunie: ⁊ inuenerūt vt dixit: et ſic dā-
natus eſt. O lupa falſa. O ieſu inimi-
ca. O cauſa omnium maloꝝ. Et ſic pꝫ
⁊c̄. Scðm diciť. ⁊c̄. Auarꝰ aſſimilať.
quattuor generalibus perſonarū pro
pter ſuas conditiones.

¶ Prio lupo ꝓpť inſatiabilitatē.
¶ Scðo porco ꝓpť dānoſitatem.
¶ Tercio aſino ꝓpť infructuoſitatē
¶ Quarto hypocrite ꝓpť fictionē.

¶ Primo lupo ⁊c̄. Scðm ph̄m. vij. de
animalibus: ita lupꝰ eſt vorax: ꝙ ƣ̄to
plus cōedit: tāto minꝰ ſaturatur. Et
ſine maſticatione comedit vno die: ꝙ
ei ſatis eſt p. iij. Ad ꝓpoſituꝫ. Auarꝰ
hāc hꝫ cōditionē: ꝗ ƣ̄to plus habꝫ di
uitiaꝝ: tanto minus ſaturať. Eccl'. v.

Auarus nõ implebitur pecunia: ꝛ q̄
amat pecunias fructũ non capiet ex
eis. Et Gre. home. xxij. Diuitiaruꝫ a
moꝛ inſatiabil' eſt. Et philo. iiij. eth.
Auaricie viciũ inſatiabile ē. Et xp̄s
Joh. iiij. c. Qui biberit ex hac aqua ſi
tiet iterũ Aſculanus li. ij. Ignis: feie
terraqꝫ: infernalis abyſſus: auari nũ
q̄ꝫ ſaturant: ſed ſine fine cupiũt et ap
petunt. Ille. Sed q̄rit aĩa. Vñ pr̄ ꝓce-
dit inſatiabilitas iſta? Rñdeo q̄ ex q̄
druplici ratioñe. Primo rõne capaci
tatis. Nulla res magna pōt impleri
re parua. Exempli grā. Vas magnũ
non pōt repleri a parua q̄ntitate. Ad
ꝓpoſitum. Anima noſtra eſt capax il
lius boni infiniti dei. Unde ſi poſſide
ret om̄ia bona huius mundi: ꝛ deum
ipſum non haberet nunq̄ꝫ quieſceret
Unde Ber. in feſto dedicationis. Ad
imaginem quippe dei: facta eſt ani-
ma rationalis. Ceteris om̄ibꝰ occu-
pari poteſt. repleri autē minime po
teſt. Capax dei: quicquid minus eſt:
non implebit eaꝫ. Ille. O anima. Se
cundo ratione finalitatis. Nulla res
quieſcit: niſi prius adepto fine ſuo.
Unde lapis ſurſum ꝓiectus: non q̄e
ſcit quouſqꝫ reuertatur ad terram.
Et fontes donec ad mare redierint.
Unde in. vij. Phiſicorum. Mobile nõ
quieſcit: niſi cum peruenerit ad ter-
minum. Ad propoſituꝫ. Finis noſter
eſt deus. non diuitie: non dominia:
non aliqua res mundi. Unde ſi aua-
rus haberet totum mundum non cõ-
tentaretur: niſi habeat ipſum deum:
qui eſt finis creature Auguſtinꝰ. i.
Confeſſionum. Feciſti nos domine
ad te: et inquietũ eſt coꝛ noſtrum: do-
nec requieſcat in te. Et philoſophꝰ.
i. Polli. Deſiderium diuitiarum va-
dit in infinitum. In. vij. Polli. Teſte
deo in bonis exterioribꝰ non poteſt
eſſe felicitas. O lupa. O beſtia inſen-
ſibilis. ¶ Scḋo porco vt videmꝰ ad o
culũ inter om̄ia aĩalia domeſtica: nul
lũ aĩal repit minꝰ vtile dũ viuit por
co excepto. Exemplo pꝫ. Canis cuſto
dit domũ. Gallina ouũ facit. cata ca-
pit mures. Sed porcus eſt nulliꝰ va-
loris: cũ viuit: immo ſi vadit in ortũ
om̄ia euellit Et ꝓpter hoc tota fami
lia cupit mortē porci: ꝛ tūc oēs letan
tur. Dñã facit bonum occidere por-
cuꝫ vt habeatis bona om̄aſa cũ ſãgui
ne iſtius pinguiſſimi porci. Puer aũt
veſicam. Paterfamilias inuitat Cõ-
patres ꝛ commatres ꝛ vicinos ꝛ oēs
congaudēt porci ob necem. O auare
porce. ita de te eſt. Dũ viuis q̄deꝫ om
nibus es dãnoſus: pauperibus q̄bus
panem non tribuis. eccleſijs. hoſpita
libus. viduis. pupillis. cõmunitatibꝰ
ſed in morte ſua omnes letant. Sacri
ſta. ſ Dñici vult candelas ꝛ alij reli-
gioſi. Et canunt. Subuenite ſãcti dei
in domo gehenne. Alij gaudēt: q̄ obo-
lum non poterant habere. Ancilla. ſ
ui. et omnes. Et bñ q: eſt poltronus.
¶ Tercio Aſino. ꝛc̄. De aſino dicit q̄
portat vinum ꝛ aquã bibit. Portat li
gna: et nunq̄ꝫ calefacit ſe. Et in tota
vita pro alijs laborat ꝓ ſe autem ni-
hil. Sic auarus: laborat / ſudat / vigi-
lat / ſollicitat pro alijs vt accumulet.
ꝓ ſe aũt non comedit: nec alios ſinit
comedere. Vñ eſt ſicut canis oꝛtula-
ni. qui porros non comedit nec alios
ſinit comedere. Vñ Oratius in epiſto
lis. Quid mihi diuitie ſi non concedi
tur vti. O aſine auare. De aſino i moꝛ
te fiunt tres partes. Una eſt pellis:
de qua fiunt tympana Eſopus. Naꝫ
crebella facit: ꝛ tympana pellis aſel-
li. Ad cuius ſonitum ducitur choꝛea.
Scḋa ps eſt caro: que dat auibus ad
deuorandũ. Tercia ſunt oſſa: q̄ rema
nent ad ſolē et pluuiaꝫ ꝛ grandinem
Ad ꝓpoſitũ. De auaro fiunt tres pꝫ
tes. Prima eius pe. ff. i. ſubſtantia: q̄
remanet parentibꝰ ꝛ amicis. Qui tri
pudiãt. In deſpectu barbe auari. Se
cũda ps. ſ. ſuũ corpꝰ: dat terre. Ubi
frater Gabriel nunq̄d in eccl'ia. Non
q: vt dꝛ diſ. xlvi. c. nullus: priuãt vſu
rarij eccleſiaſtica ſepultura. Sed vt
dicitur Jere. xxij. Sepultura aſini.

cantꝰ verſum. Tercia pars ſunt oſſa
ad ſolem. Aia aūt ad infernū. Qꝛ ſi=
bi hoc teſtamētum facit dū viuit. Ex
emplo ptʒ de quodā auaro: qui accer=
ſito notario. Scribe inquit. Diuitias
meas dimitto mundo. Corpꝰ autē v̄=
mibus. Aiam aūt dyabolo. O dyabo
le tolle qď tuum eſt. hec dicens expi=
rauit. Nō immerito: qꝛ hoc peccatuʒ
eſt illud qď execat hominē in hoc p̄=
ſenti ſeculo. Ex quo fit vt ſic execatꝰ
ducatur a dyabolo in infernum. ideo
Dauid in pſ. xv. oculos ſuos ſtatue=
runt declinare in terram. hac oēs
ſunt implicati. hierem. vi. A minore
vſqȝ ad maioreȝ: oēs auaricie ſtudēt
inter maiores ⁊ minores ſunt medio
cres. Per minores intelliguntur lay
ci. Per mediocres intelliguntur cle=
rici. Per maiores intelliguntur pre=
lati. Auaricia igitur eſt a minore vſ=
qȝ ad mediocres ⁊ maiores. qꝛ inue=
nit in laicis: viget in clericis: regnat
in p̄latis. Jō iuſte dānant. iuxta illď
Mortuꝰ eſt di. ⁊ ſepultus in inferno.
¶ Quarto aſſimilat hypocrite. ⁊c̄.
magnus hypocrita eſt auarꝰ Alber.
ſup Mat. xxiij. Ve vobis hypocrite.
Octo ſunt genera hypocritaꝝ malo=
rum. Primi dei deceptores. Jſti pcu
tiunt pectus ſuuʒ: corde aūt ſunt. ⁊c̄.
Scďi ſunt ſanctoꝝ voratores q̄ oſcu=
lant ſanctos. Et ſi non pn̄t attingere
ponunt clamidē ⁊ ſudariū vel biretū
Jntus aūt ſunt lupi rapaces. O lupi
rapaces. Tercij ſunt os ſanctū. q̄ non
loquentes: ſed ore ⁊ nutibꝰ oſtendūt
ſanctitatē. Quarti ſunt celo primi q̄
ſe oſtēdūt deuotos: audiētes aliqđ de
deo manus leuant ad celum: fuge ſo
cietates. Quinti ſūt curia capita: q̄
ſtudium ponunt vt tortum colluʒ por
tent. Tales deciperent deuʒ ⁊ mun=
dum. Sexti laudate deum. Bergomē
ſis quidem laudate deum: ſed non de
vino effuſo. Septimi pauperelli qui
oſtendunt paupertatem in veſtitu.
Octaui ſcrupuloſi qui omnem rē pec
catum dicunt.

¶ Tercium dicit. ⁊c̄. Cauſatur aua=
ricia a quattuoꝛ cauſis prout docto=
res noſtri dicunt.
¶ Prima eſt filioꝝ multiplicatio.
¶ Scďa eſt voluptuoſa ↄuerſatio.
¶ Tercia eſt ambitioſa aſpiratio.
¶ Quarta eſt pſperitatis adeptio.
¶ Prima eſt. ⁊c̄. Greg. li. i. Moꝛa. Se
pe em̄ ad auariciā coꝛ parentis alli=
cit fecūditas plis. Jlle. Jlle grauat fi
lioꝝ nūero. Nā habʒ quattuoꝛ natas
tres liberos: vnā filiaʒ monialē. alia
mūdana ſpernentē oīe videt ſibi li=
citū. Et nō eſt ita ſceleratus ↄtractꝰ
q̄ ſibi nō videat licitus. O pr̄ inquit
ille. Quō illas maritis dotabo. ſunt
reuera mee. Preterea nolo maledici
a filijs meis poſt mortē ſi eis non di
mittaʒ aliqđ. vt fecit michi pater me
us. Et ita hoc modo: metuens ne ma
ledicat a filijs in hoc mūdo: vult ma=
ledici a deo. O quot ſunt de talibus.
¶ Scďa eſt. ⁊c̄. Vn̄ eſt q̄ auarꝰ ſtudet
in vſuris. rapinis fraudibꝰ. oppſſiōi
bꝰ. Quare hoc o auare. Certe: qꝛ vis
triūphare: gaudere: luxuriari: ⁊ ha=
bere puellā ad tuam voluptatē explē
dam. Jſta eſt cā auaricie. O hierony=
me qď dicis epiſtola ſecūda cōtra Jo
ui. ppter breueʒ gule voluptatē: ter=
re luſtrantur ⁊ maria. Delicie ⁊ epu
laꝝ varietas. fomenta ſunt auaricie.
¶ Tercia eſt. ⁊c̄. O pater: dicit aua=
rus. Pro certo pulchrum eſt excelle=
re: oēs talem orant: honorant: et exi=
ſtimant. Etiam vlterius. Magnus
effici volo. Quid faciam. Sum ma=
giſter dominatoꝛ ⁊ faber ferrarius
Faciam qď dicit florentinus ferreuʒ
brachium ventrē fornice animā ca=
nis. Primo brachium ferreum: vide=
licet laborare ſquietari. O quot vigi
lie. Secūdo ventrē fornice: videlicet
parum comedere: vt accumules. ⁊ pa
rum exponere. Unde quidam. Mi
nobilis ⁊ curial' ſocie hebdomada hu
ius menſis ſeptem dies continet.
Menſis triginta: iuxta lucrum faci=
as et ſumptum. ¶ Tercio animā ca=

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nis: cum pauca ↄſcientia. ꝑ phas ⁊ ne phas. Et ita ex ambitione veniendi magnꝰ: auarus fit. ℭ Quarta eſt. ⁊c̄. Ouid. lib. iij. Methamoꝛ. Copia me inopem fecit. Abūdantia me depauperauit. Quō pater? Audis Senecā li. de moribꝰ. Que ſunt maxime diuitie. Non deſiderare diuitias. Jlle. Quis eſt diues non deſiderare nō appetere. Qꝛ paup quicūqꝫ ſit cupidus Auarus eſt pauperioꝛ omībꝰ hoībus qꝛ ſemꝑ cupit Hiero. in ꝓlogo biblie Auaro tam deeſt qđ hꝫ: ꝙ qđ nō habet. Jn hoc mundo nūqꝫ habet bene et in alio habet infernum.

ℭ Sabbatū quartū quadrageſime. Qđ Maria eſt mater oīm gratiaruꝫ.

Remāſit ieſus ſolus: ⁊ mulier in medio ſtans Jo. viij. Miraculū quidaꝫ fur ob ſui turpitudinē a iuſticia ↄprehenſus eſt: ⁊ clamabat trūcatus capite a coꝛpore ꝓprio confeſſionem o maria. Penitentiam o maria. Oēs ſtupebant. Pro ſacerdote mittūt ⁊ caput coꝛpori coniungunt. ⁊ ſic confeſſionē fecit. Qui dixit omībus. Hoc beneficiū huius pn̄ie ⁊ confeſſionis merui ꝑ mariā. Cuius ſabbatū deuote ieiunaui: quam rogaui non moꝛi ſine cōfeſſione. ⁊ ↄtritione. Quo dicto ⁊ ſacramentis ſuſceptis in pace quieuit. Aue maria. ⁊c̄. Remanſit ieſus ſolus ⁊c̄. ℭ Recitat euāgeliſta: ꝙ chriſtus perrexit ad montem oliueti: ad ↄtemplandū. Quia domꝰ Marthe in qua hoſpitabatur erat pꝛope mōtem illum. Et diluculo venit ad templum ad oſtendendū zelum animaꝝ vt illis pꝛedicaret. Secundum ſententiam Auguſtini libꝛo de conſenſu euangeliſtarum. Jn chriſto erāt due nature ſcilicet. Natura diuina: vt deus. quo ad hoc nullus ei erat contentio loci: qui vbicunqꝫ eſt. Quo ad naturaꝫ humanam ſic ei conueniebat locus: pꝛo ſui ↄtēplatione. Mons ergo iſte erat chꝛiſti oꝛatoꝛium. Et quanto plus appropinquabat eius paſſio tanto plꝰ operam dabat contēplationi. Scribe aūt adducūt ei adulterā: vt ſentētiaꝫ daret. Sed quare nō adducunt adulterum: cū tamē pari pena debeāt puniri capitis. vt. ff. de adulteris. l. iulia. ⁊. C. de adulteris. l. Graccus. Duplex eſt rn̄ſio. Prima eſt Chryſoſt. vt ſcꝫ ponāt ſuſpitionē in coꝛde popli: ꝙ fuiſſet aliqs ex eius diſcipulis. Scđa qꝛ foꝛte erat dies. Jdeo ꝓ precio ipm liberauerūt. Sed datur alia rn̄ſio ſm gloſam. quia crimen adulterij magis punitur in feminis ꝙ in viris Seqt. Magiſter modo hec mulier depꝛehēſa eſt in adulterio. Jn lege mandauit nobis Moyſes huiuſmodi lapidare. Tu ergo qđ dicis? Si ipſam dampnaſſet: ꝑ crudeli accuſaſſent. Si ſoluiſſet facere illum contra legeꝫ clamaſſent Jeſus in terra ſcribebat. Quid ſcriberet quadruplex opinio. Vide ſer. de ſuſpitione. Et dixit. Qui ſine peccato eſt veſtrum pꝛimus in eam lapidem mittat. Vade ⁊ amplius noli peccare glo. Tantam in coꝛde infudit contritionem vt ſufficeret pro penitentia in foꝛo iudiciali. ⁊ penitētiali. Applica Maria virgo eſt mater omnium gratiarum que ↄcluſio pꝛobatur triplici ratione.

ℭ Pꝛimo ratione appꝛoximatiōis.

ℭ Scđo ratione electionis.

ℭ Tercio rōne humiliatiōis.

ℭ Pꝛimo rōne. ⁊c̄. Concluſio ē Tho. iij. par. q̄. q. xxvij. ar. v. ⁊ phus. ij. met Et Auerrois li. de cauſis. ꝙ quanto aliquid magis appꝛopinquat pꝛincipio alicui in quolibet genere: tanto magis participat effectum illius pn̄cipij. Exempli gratia. Appꝛoxima te ad ignem: ad ſolem. ⁊c̄. Unde dicit Dionyſius in. iij. celeſtis Jerarchie ꝙ angeli qui ſunt deo ꝓpinquioꝛes magis participant de bonitatibus diuinis: ꝙ homines quia ſunt pꝛoximioꝛes. Appꝛoximare deo non fit coꝛpo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN